

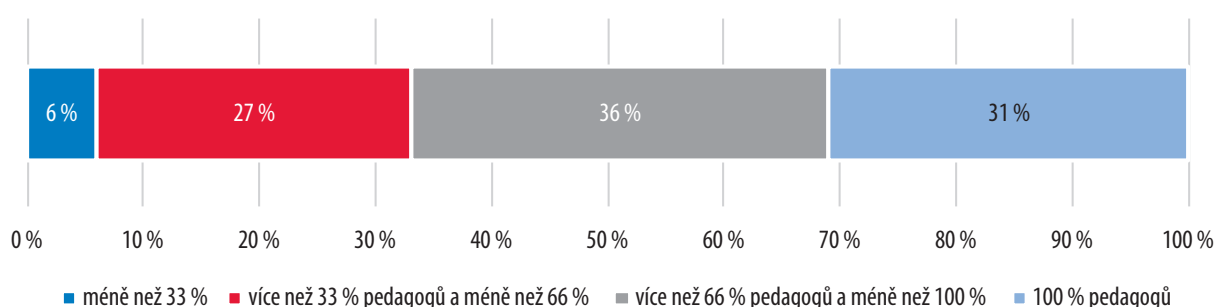
se projevují v alespoň mírném zvýšení průměrné úspěšnosti žáků škol s vyšší kvalitou konkrétní podmínky.

Jen v necelé jedné třetině škol ředitelé uvedli, že všichni učitelé jsou kvalifikovaní dle právních předpisů a zároveň vystudovali daný vzdělávací obor na vysoké škole. V podobně velké skupině škol ředitelé uvedli, že podíl kvalifikovaných učitelů vystudovaných v daném oboru je menší než dvě třetiny.

Z hospitačních záznamů plyne, že největší podíl kvalifikovaných a zároveň vystudovaných v učitelství vyučovaného oboru je zaznamenán u chemie (81 %) a přírodopisu (78 %), naopak nejnižší podíl učitelů vystudovaných v učitelství daného oboru je ve fyzice (67 %) a v zeměpisu (65 %). Podíl učitelů nevystudovaných v učitelství vyučovaného oboru je vyšší u učitelů s pedagogickou praxí kratší než tři roky zejména v oborech zeměpis (více než dvě třetiny) a fyzika (polovina). Mezi učiteli celkově výrazně převažovali učitelé s délkou praxe více než 12 let (68 %). Rozdíly mezi jednotlivými přírodovědnými předměty nebyly výrazné; jen v zeměpisu byl podíl učitelů s praxí kratší než sedm let pouhých 30 %. Z uvedených zjištění plyne, že na dvou třetinách škol není dostatek kvalifikovaných pedagogů, kteří by zároveň vystudovali učitelství vyučovaného oboru – to se vzhledem k cílům přírodovědné gramotnosti může projevovat v jejím horším rozvoji kvůli více frontálnímu pojetí výuky. Vliv dostatku pedagogů, kteří zároveň vystudovali daný obor, je patrný i z rozdílů v průměrné úspěšnosti žáků škol se stoprocentní „aprobovaností“ oproti žákům škol s přibližně 50% nebo nižší „aprobovaností“, jenž je 4,6 p. b. ve prospěch žáků škol s vyšší „aprobovaností“.

Graf 31

Podíl škol podle míry „aprobovaných“ učitelů v přírodovědných předmětech (tj. vyhovujících vzdělání pedagogických pracovníků na 2. stupni s vystudovaným oborem, který vyučují)

Ředitelé poloviny škol uvedli, že se všichni učitelé přírodovědných předmětů účastní školení, kurzů nebo workshopů apod. v oblasti přírodovědného vzdělávání, pedagogiky/didaktiky, případně vzdělání doplňují studiem odborné literatury. Tam, kde je „aprobovanost“ stoprocentní, je účast zapojení všech učitelů do uvedeného vzdělávání výrazně vyšší (80 %) než na školách s nižší mírou „aprobovanosti“ (43 %), což jen dokládá, že učitelé bez vystudovaného učitelství vyučovaného oboru (byť jinak formálně kvalifikovaní) mají menší zájem o daný vzdělávací obor, a tím i jejich výuka může méně přispívat k rozvoji přírodovědné gramotnosti. Ředitelé dvou pětín škol uvedli nižší míru zapojení učitelů do uvedených vzdělávacích aktivit a v jedné desetině škol se učitelé zapojují jen vzácně. Z rozdílu průměrné úspěšnosti je možné opatrně soudit na mírný vliv zapojení učitelů do vzdělávacích aktivit – průměrná úspěšnost žáků škol, jejichž každý pedagog se vzdělává, je o 2,7 p. b. vyšší než průměrná úspěšnost žáků ve školách, v nichž se učitelé vzdělávají méně často.

Podpora školy pro další vzdělávání učitelů přírodovědných předmětů se podle odpovědí ředitelů soustřeďuje především na hrazení nákladů spojených s dalším vzděláváním (93 % škol), nákup studijní literatury (82 % škol), případně hrazení předplatného odborných časopisů (77 % škol). Z ostatních způsobů ještě ředitelé častěji uvedli možnost využívat internet, nebo i možnost čerpat samostudium, naproti tomu zapojení učitelů do projektů, v rámci kterých konají různé formy stáží, se odehrává jen na jednotlivých školách.